

Vad gör tjejlopp?

Diskursteoretiska perspektiv på motionslopp för kvinnor

KARIN S. LINDELÖF, *fil.dr* i etnologi, disputerade 2006 på avhandlingen *Om vi nu ska bli som Europa: Könsskapande och normalitet bland unga kvinnor i transitionens Polen (Makadam)*. Hon har också forskat om kroppsligt medborgarskap, samt om minnespolitik och jubileumsfirande av varvsstrejken i Gdansk 1980. För närvarande forskar och undervisar hon vid Institutionen för kulturantropologi och etnologi samt Centrum för genusvetenskap, Uppsala universitet.

Foto: Sonja Ström.

Motionslopp för kvinnor, så kallade tjejlopp, har blivit en vanlig och populär företeelse i dagens Sverige. Hundratusentals kvinnor deltar varje år och loppen marknadsförs ofta med ord som "gemenskap", "fest" och "glädje" – "utan jäkt och stress". Tjejloppskonceptet är framgångsrikt i sig, men det ingår också i en allmän motionstrend där framför allt löpning, men även andra motionsgrenar som cykel och skidor, har fått ett stort uppsving de senaste åren.

I denna artikel vill jag, utifrån en nyligen påbörjad studie om tjejlopp, och med hjälp av de diskursteoretiska begreppen *konstitutiv utsida* och *artikulation*, diskutera betydelser och konsekvenser av detta fenomen, samt "tjej" som subjektsposition inom motionsidrotten.¹ Därtill vill jag diskutera frågor om metod och reflexivitet och hur man genom att kombinera etnologiska och diskursteoretiska arbetssätt kan stärka och utveckla båda dessa vetenskapstraditioner.

Själva loppen går ut på att ett stort antal kvinnor – "tjejer" i den aktuella retoriken – springer, cyklar eller åker skidor längs en given bana vid en given tidpunkt och det hela inramas av kringarrangemang som shoppingtält, underhållning och sociala aktiviteter. Det empiriska materialet är mångfasetterat och projektet kommer att omfatta både ett historiskt perspektiv och en samtidsundersökning: arkivstudier, omläsning av historieskrivningen kring tjejloppen och deras manliga/mixade föregångare, livshistoriska intervjuer med "pionjärer" i tjejloppssammanhang, ett skrivupprop om tjejlopp, samt etnografiskt fältarbete i form av deltagande observation och intervjuer, foto- och filmdokumentation, samt insamling av trycksaker, webbmaterial och föremål. Mate-

rialinsamlingen/skapandet har bara påbörjats och hittills genererat cirka sexhundrafemtio svar på skrivuppropet till Nordiska museets arkiv, av varierande längd och karaktär, fotodokumentation från två lopp, deltagande observation vid åtta tillfällen, en handfull intervjuer och viss insamling av tryckt och publicerat material samt föremål. Någon systematisk genomgång av materialet har ännu inte gjorts och det som redovisas i denna artikel blir därför enbart en första ansats till analys.

DISKURSTEORI OCH ETNOGRAFI

Det diskursteoretiska perspektivet innebär en möjlighet till utveckling av klassiska etnologiska/antropologiska tolkningsmetoder och skrivsätt, som Clifford Geertz "täta" beskrivningar (Geertz 1991 [1973]). Tjejloppsprojektet omfattar ett "typiskt etnologiskt" material, bestående av många olika slags "element", för att använda en diskursteoretisk terminologi, såväl abstrakta som konkreta: begrepp, handlingar, utsagor, föremål etc. (Laclau & Mouffe 1985:108).

I studien kombineras etnografiska täta beskrivningar med texter och bilder av olika slag: webb, trycksaker, skrivupprop, intervjuutskriften. En diskursteoretisk begreppsapparat kan bidra till att göra de etnografiska beskrivningarna än tätare – på ett teoretiskt medvetet och systematiskt sätt, långt ifrån den "magi" och fantasi som ibland kopplats till mer klassisk kulturanalys (se t.ex. Ehn & Löfgren 1982: 105).

Forskningsfrågorna vi ställer till tjejloppsfenomenet lyder i sin enklaste form: Vad betyder allt detta? Vad är en "tjej" i

dessa sammanhang? Och vad *gör* tjejloppen – dvs. vilka är tjejloppens politiska implikationer och konsekvenser? Den sista frågan är central i sammanhanget. Här kan diskursteori bidra till en analys av politik, konflikt och makt på ett sätt som många andra teoretiska riktningar inte klarar: Inom vilket/vilka maktfält befinner sig tjejloppen och dess deltagare och hur görs de begripliga? Vilka konsekvenser får tjejloppen i förlängningen – t.ex. för könsrelationerna i samhället, för motionsidrotten och för de möjliga sätten att vara kvinna och motionera?

Omvänt kan också etnologins täta beskrivningar och elaborerade reflexivitetsdiskussion utgöra ett viktigt bidrag till att utveckla och stärka diskursteorin som en teoretisk apparat som också är praktiskt tillämpbar på ett empiriskt material. Inte minst viktigt är det naturligtvis att kunna visa hur forskaren inte står fri från eller "utanför diskursen", utan också alltid positionerar sig (och andra), samt positioneras i mötet med sitt material och genom sina analyser.

Vilka element ses som betydelsefulla av just denna forskare – och varför? Vilka artikulationer observerar hon – och vad leder det till i förlängningen? Den etnologiska reflexivitetsdiskussion som förts under 2000-talet handlar också mindre om navelskåderi och om *forskarsubjektet* självt, eller om att genom hög grad av transparens försöka *friskriva sig* från ansvar, utan snarare om de tänkbara *konsekvenserna* av olika slags analyser och beskrivningar (Nordberg 2005:45 ff). Här sammansmälter således diskursteoretiska ambitioner med etnologisk forskningsetik och reflexivitet, och här har den "diskursetnologi" som vuxit fram i Sverige under de senaste åren en fortsatt viktig uppgift.

KONSTITUTIV UTSIDA OCH ARTIKULATION

Allt som finns utanför en viss diskurs, eller "ett bestämt sätt att tolka världen", utgör dess *konstitutiva utsida* (eller diskursiva fält), och särskilt betydelsefulla är de diskurser som befinner sig inom samma ämnesområde, t.ex. inom området idrott när det gäller tjejlloppen (Laclau & Mouffe 1985:111). Diskurser består av en mängd olika betydelsebärande tecken (abstrakta begrepp, utsagor, praktiker, föremål etc.), som får sitt meningsinnehåll genom att sättas i relation till eller kopplas samman med andra tecken. På så sätt skapar de mening åt så kallade flytande signifikanter – i detta sammanhang t.ex. begreppen "tjej" och "tjejlopp" – dvs. tecken som särskilt många eller starka diskurser kämpar om att få definiera (Laclau 1990:28).

Den konstitutiva utsidan till tjejlloppen omfattar i första hand originallopp som Vasaloppet och Vätternrundan, men också andra mixade lopp (t.ex. Kortvasan och Halvvättern) liksom de killopp (t.ex. Grabbvättern, Grabbhalvan och Tjurruset), som har genomförts med varierande framgång. Där finns också självklart tävlingsidrotten, men även olika typer av kvinnliga nätverk och kvinnlig särorganisering, som Kvinnor Kan-mässorna och chefsnätverket Ruter Dam, samtida med tjejlloppen på 1980-talet, eller den femtio kvinnor starka cykelklungan SubXX på Vätternrundan 2012. Hit hör också de särskilda kvinnogym som etablerats på allt fler orter, kvinnotider i simhallen, "girl camps" i snowboardbacken och "tjejevandringar" i fjällen, liksom givetvis den feministiska kvinnorörelsen. Alla dessa sammanhang bidrar till att avgränsa och bestämma vad tjejlloppen är och på vilket diskursivt fält de befinner sig. På motsva-

rande sätt konstitueras "tjejloppstjejen" av en utsida bestående av manliga motionärer, tävlingsidrottare av alla kön, gym- och gympatjejer, samt "damen", dvs. en deltagare i damklassen i de mixade loppen, en position som laddas med högre grad av seriositet, men också "tantan", som är ett frekvent begrepp när det gäller (fin)kulturkonsumtion – "kulturtanten" – men tycks saknas i motionsloppssammanhang, även om samma individer givetvis kan förekomma i båda dessa rum (och "kulturtantsklädmärket" Gudrun Sjödén faktiskt gör reklam i Tjejmilens utskick till sina deltagare 2012). Tjejen är också en åldersneutral kategori i det här fallet – alla deltagare i tjejlloppen är "tjejer", oavsett ålder.

Artikulation är ett annat begrepp som är mycket tillämpligt i det slags empirinära analyser som etnografiska täta beskrivningar utgör och som vi arbetar med i projektet. Genom artikulatoriska praktiker, som sätter tecken/element i relation till varandra på olika sätt (Laclau & Mouffe 1985:105), skapas, bestäms och avgränsas tjejlloppen och dess deltagare. Dessa praktiker utgörs bl.a. av loppens marknadsföring och inramning (exempelvis genom Värusets devis "utan jäkt och stress" och Tjejvasans beskrivning av "den där alldeles speciella stämningen som uppstår när så många kvinnor sliter mot samma mål på en och samma dag", samt manliga konferencier och underhållare, utbudet av rosa t-shirts och andra profilprodukter, varuprover av inkontinensskydd i bajamajorna etc.). Men också av deltagarnas utsagor och ageranden (träning och förberedelser, loppets genomförande, konsumtion kopplad till loppet, självförståelse och självpresentation som motionär och loppdeltagare, tal om tjejloppfenomenet osv.), samt av massme-

diers rapportering från och beskrivningar av tjejlappen, t.ex. som en "tjejfest med löpning" (*Norrbottens-Kuriren*, 26 maj 2012). Artikulationsbegreppet kan användas för att analysera hur alla dessa element kopplas samman på vissa sätt i tjejlappskontexten och därmed ges specifik betydelse: t.ex. hur ett sådant till synes banalt element som en "bajamaja" får en specifik betydelse när det artikuleras med "inkontinensskydd" eller hur vissa särskilda betydelser skapas när "tjej" artikuleras med "uppvärmningsjympa" eller med "rosa" (jfr Ambjörnsson 2011).

POLITISKA KONSEKVENSER

Olika slags artikulationer leder också till skilda sociala och politiska konsekvenser (Jørgensen & Phillips 2000:57f). Förståelsen av tjejlappsfenomenet och dess status blir t.ex. radikalt annorlunda om man kallar ett lopp för "kärringvasan", som en kvinna vi träffade i fält hade fått höra efter Tjejvasan, eller om man som Vårhusets arrangörer säger att loppet är "inte en tävling, utan en fest för tjejer i alla åldrar", jämfört med om man, som på hemsidan till nystartade Tjejmarathon, beskriver sitt lopp som "ett lite bättre marathon. Med det menar vi lite längre. Och lite roligare" (loppet är femtio kilometer istället för ordinarie maratondistans på fyrtyotvå kilometer). Dessa olika artikulationer representerar skilda diskurser som alla vill definiera vad "tjejlopp" är – och beroende på vilken av dessa som får övertaget leder det till helt olika förståelser av och förutsättningar för kvinnors motionsidrottande. Ett kortare lopp, som även "kärringar" klarar av, eller som är mer av en "fest" kan t.ex. leda tankarna till att man knappast behöver träna inför loppet

eller att ens träning inför och deltagande i loppet inte riktigt behöver tas på allvar. Det är något som kan skötas när det finns tid över mellan andra åtaganden – precis som kvinnors fritidsintressen ofta har fått stå tillbaka för andras behov, medan män i högre grad har tillåtits/kunnat tillåta sig att ha hobbies (Henderson 1995). Ett långt lopp, å andra sidan – i detta fall ett ultramaraton på femtio kilometer – kräver en helt annan insats i tid, träning och engagemang, och sätter kvinnornas motionsidrottande i ett annat ljus; det förstås som en seriös satsning som måste få utrymme på bekostnad av annat.

"TJEJ" ≠ "RACE":

EXEMPLET VASALOPPSVECKA PÅ STADIUM

Här följer ett exempel på hur artikulationsbegreppet kan användas i en konkret analys av tjejlappsmaterialet. I detta fall är det en reklambroschyr och inbjudan till ett tjejlappsrelaterat evenemang som analyseras, men det skulle också kunna vara någon annan del av empirin. De diskursteoritiska begreppen är inte begränsade till analys av text och bild, utan lämpar sig för att analysera alla slags element, av konkret eller abstrakt art: materialitet, rörelse, känslor, upplevelser, begrepp osv. (Laclau & Mouffe 1985:108). I exemplet är det tydligt hur trycksaken kopplas samman med och ingår i en betydelsekedja tillsammans med det faktiska evenemang som det gör reklam för, liksom till de aktuella skidloppen och dess deltagare (jfr Laclau & Mouffe 1985:113).

I slutet av november 2011 arrangerade sportbutikskedjan Stadium, huvudsponsor för Vasaloppet, en "vasaloppsvecka" med kampanjerbjudanden och aktiviteter på två av sina stockholmsbutiker. Sats-

ningen marknadsfördes med en trettio-sidig reklambroschyr som distribuerades i pappers- och elektronisk form till oss i Stockholm med omnejd som var anmälda till något av vasaloppen, samt med sms-påminnelse samma vecka:

Missa inte tjejkvällen kl 18, Stadium+Barkarby 23/11 och Sergelgatan 24/11. Inspiration, experthjälp och kanonerbudanden. Hoppas vi ses! Mvh Martin Stenmarck (10:01, 23 nov. 2011, avsändare Vasaloppet).

En kväll i varje butik var vikt för arrangemanget "Racekväll. En kväll med profilerna, experterna, och utrustningen som ser till att du har allt du behöver för att göra ditt livs lopp" och en i varje butik för "Tjejkväll med Martin Stenmarck. En helkväll med, för och av tjejer, med Martin Stenmarck som konferencier." Redan i innehållsförteckningen på första uppslaget ser vi således att "race" artikuleras med "expertis", "utrustning" och "prestation", medan "tjej" artikuleras med "Martin Stenmarck" (två gånger) och "helkväll", dvs. i förlängningen "underhållning" och "nöje". Underförstått när man ser dessa beskrivningar intill varandra, och relate-

rar dem till de för närvarande rådande dualistiska (och heteronormativa) uppfattningar om kön och till en idrottsnorm som alltjämt konstitueras som manlig, blir också att det utelämnade könet i "racekväll" är en man. Längre in i broschyren annonseras racekvällen med tre manliga gäster – två toppåkare i långloppssammanhang, och en "vallaguru" från en val-tillverkare:

Och alla är de på plats för att tillsammans se till att du går hem med rätt förutsättningar för ditt lopp. Varmt välkommen!

På uppslaget – svart bakgrund där man kan ana en närbild av en pjäxa, skida och sprutande snö – finns också "kvällens superklipp": två avancerade skidvallor (i 1 000–2 000-kronorssegmentet) och ett par avancerade skidor, som erbjuds i mycket begränsad upplaga med kraftiga rabatter. Här artikuleras således "race" med "action" med "(manlig) expertis" med "avancerad (och dyr) utrustning" med "individuell prestation" och med "färgen svart". På nästkommande uppslag annonseras tjejkvällen mot en ceriserosa bakgrund:

Tjejkväll på Stadium.

Efter förra årets succé kör vi en favorit i repris med extra allt. Det blir en kväll av, med och för tjejer. Och Martin Stenmarck förstås, äventyraren och artisten som nu laddar för Vasaloppet och dessutom agerar konferencier under kvällen. Det kommer att bli en magisk kväll och vi ser fram emot att se dig där, välkommen!

Här artikuleras "tjej" med "(manlig färging i form av) Martin Stenmarck" med "underhållning" med "magisk kväll" med "extra allt" med "kollektiv samvaro" och med "färgen rosa". Kvällens gäster är fyra kvinnor: två toppåkare i långloppssammanhang, samt Vasaloppsorganisationens tävlingsledare, som är där för att svara på frågor kring själva loppet, och Stadium Magazines chefredaktör, som ska delta i sin första Tjejvasa och är där för att dela med sig av träningstips och förberedelser. På annonsuppslaget finns också en helsida med en bild av artisten Martin Stenmarck, med sammanbiten min i huvtröja och blankvätt hår, mot en svart bakgrund. Känd från underhållningssammanhang som Melodifestivalen och den egna showen Ladies' Night, har han på senare tid även gjort sig ett namn som elitmotionär och äventyrare genom utmaningar som mountainbike-lopp i Himalaya och krävande motionslopp på hemmaplan i olika grenar. I kombination med ett fördelaktigt yttre och klassiska "hunk"-attribut görs han, genom en lång kedja av artikulationer, i detta sammanhang till en "kvinnornas man" med en fot i nöjesbranschen och en inom motionsidrotten. Trots fyra andra gäster – varav två mycket prominenta skidåkare – är det hans namn och bild som lyfts fram i marknadsföringen av evenemanget, på motsvarande plats som racekvällens specialerbjudanden annonseras.

Martin Stenmarck framstår som lockvaran som ska säljas denna kväll. De med-

verkande gästerna lyfts *inte* fram som "experter" med "hemliga knep" som ska få "just dig" att lyckas med ditt livs lopp. Istället är tävlingsledaren där för att informera om själva loppet (till förmodat oroliga eller okunniga "tjejer"?) och chefredaktören fungerar som en tjejloppsdeltagare "vilken som helst" som under sociala och lättsamma former inspirerar och peppar andra "tjejer" att delta. Dessa olika element artikuleras med varandra på ett sätt som bl.a. resulterar i en betydligt lägre grad av idrottslig ambition och seriositet kopplad till alla dem som identifierar sig eller identifieras med subjektspositionen "tjej".

På uppslaget finns också en kupong som kan bytas in mot en gratis sport-bh (av butikskedjans eget, billiga, märke). Under bilden av Stenmarck finns en annons om att Stadium har reserverat ett antal platser till (den annars fullbokade) Tjejvasan, som endast går att köpa i samband med tjejkvällen. Kopplingen mellan tjejkvällen och Tjejvasan är alltså tydlig. Arrangemanget artikuleras uttryckligen med Tjejvasan, och det var också som anmäld till Tjejvasan jag hade fått sms-påminnelsen. Det är möjligt att alla kvinnor ("tjejer") som anmält sig till något av vasaloppet – alltså inte bara Tjejvasan – fick detta meddelande. I vilket fall är definitionen av den *flytande signifikanten* "tjej" intressant här. Tjejbegreppet artikuleras med färgen rosa, med underhållning, och med en heteronormativ begärsordning inom vilken en person som Martin Stenmarck, trots att han är där som konferencier, fungerar som huvudsakligt dragpläster – till skillnad från racekvällens gäster som får glänsa i egen rätt. Tjejkvällen utmålas som "magisk" med "extra allt", men vad som avses med detta är höljt i dunkel. Racekvällen har däremot ett tydligt syfte:

att ”se till att du går hem med rätt förut-sättningar för ditt lopp”, alternativt – om siktet är högt inställt – ”att du har allt du behöver för att göra ditt livs lopp”. ”Tjej” artikuleras vidare med sport-bh:n, ett icke grenspecifikt, modebetonat träningsplagg, här dessutom av ett billigt märke, som kan användas av alla som motionerar för att hålla sig i form – till skillnad från racekvällens specifikt riktade erbjudanden på mycket avancerad skidutrustning och valla.

Genom att så tydligt skilja dessa åt blir den logiska konsekvensen att positionen ”tjej” omöjligt kan vara kompatibel med aktiviteten ”race” – alltså att tjejer (kvinnor generellt?) *inte* kan sträva efter att åka fort och satsa seriöst på sin träning och utrustning. Och kanske, underförstått, att killar *måste* göra det – och *inte* kan få njuta av en ”magisk kväll med extra allt”, eller få ett gratis träningsplagg som kan användas i andra sammanhang. Med hjälp av artikulationsbegreppet kan konsekvenser (sociala och politiska) som dessa bli synliga i analysen – liksom medvetenheten att det *inte nödvändigtvis* skulle behöva vara så, utan att tecknen också skulle kunna artikuleras på andra sätt (Laclau & Mouffe 1985:113).

FÖRESTÄLLNINGAR OM KVINNORS MOTIONERANDE

Kontingensen, tillfälligheten, och förändringspotentialen är central i en diskursteoretisk förståelse av världen (Laclau & Mouffe 1985:112). Allt skulle kunna vara annorlunda – och ändå finns det vissa betydelse som upprepats så ofta och blivit så konventionaliserade att vi uppfattar dem som helt naturliga och objektiva (Laclau 1990:60). Ett exempel som är cen-

tralt för denna studie är föreställningar om skillnader mellan kvinnor och män: både generella, som att ”kvinnor är mindre prestigefyllda och prestationsinriktade än män”, och mer idrotts- eller motionslopps-specifika, som att ”kvinnor behöver särskilda arrangemang för att vilja delta i lopp” eller att ”kvinnor orkar/vill inte springa/cykla/åka skidor lika långt som män”. Hit hör också den manliga idrottsnorm som sätter likhetstecken mellan män/maskulinitet och sport/idrott, och där elementen kvinnor och femininitet istället artikuleras med begrepp som hälsa och skönhet. Konsekvensen av detta blir att kvinnors motionerande främst förutsätts vara del i en strävan efter att träna för att må bra och vara vacker, snarare än för att uppnå resultat och genomföra prestationer. Tjejloppen och dess deltagare befinner sig på ett diskursivt fält som omfattar såväl ett allmänt tränings- och motionsideal, inklusive ”plikten” att ta hand om sig själv och sin hälsa (fysiskt och psykiskt) (jfr Rose & Novas 2005; Dworkin & Wachs 2009), som tydliga genusnormer, inklusive heteronormativitet (Butler 1990; Rosenberg 2003), och förväntningar på hur kvinnor och män i Sverige idag (och sedan 1980-talet) ska förhålla sig till motionsidrott.

Det är särskilda slags genus som artikuleras i samband med tjejloppen och det är därför nödvändigt med en kritisk analys av de möjlighetsvillkor som reglerar deltagandet i dessa evenemang. Med hjälp av diskursteoretiska begrepp som *konstitutiv utsida* och *artikulation* kan man uppnå just detta. Genom att studera tjejlopp ur detta perspektiv vill vi bidra med kunskap om vilka konsekvenser som dessa arrangemang i förlängningen genererar. Utgör t.ex. tjejloppens ”egna rum” en frizon eller ett fångelse? Och vilka conse-

kvenser har de för jämställdheten i samhället i allmänhet – och inom motionsidrotten i synnerhet? Genom att tillämpa diskursteori på de slags vardagliga fenomen som etnologer i allmänhet studerar kan man på ett systematiskt sätt identifiera och beskriva konflikter och maktspel, och därmed öka den teoretiska tydligheten och politiska relevansen av etnologiska analyser. Omvänt kan etnologiska metoder för insamling/skapande av material och analytiska skrivsätt i form av ”täta beskrivningar” utveckla den empiriska tillämpbarheten av diskursteori, samt bidra med ett reflexivt medvetande som stärker den diskursteoretiskt inriktade forskningens trovärdighet, giltighet och transparens.

NOT

¹ Projektet, som ännu inte är fullfinansierat, genomförs i samarbete med Nordiska museet och Riksidrottsmuseet och har erhållit vissa projektmedel från Centrum för idrottsforskning. Studiens empiriska fokus ligger på fyra lopp, i varierande grenar och med olika tillkomsthistorier. Dels de kortare tjejvarianterna av två etablerade långlopp: skidloppet Tjevasan/30 km (Vasaloppet/90 km) och cykelloppet Tjevjättern/100 km (Vätternrundan/300 km), dels två löplop som redan från början var renodlade tjejlopp: Tjejmilen/10 km och Våruset/5 km. Samtliga tillkom inom ramen för en tioårsperiod, med start i början av 1980-talet, och är idag välkända och etablerade arrangemang.

KÄLLOR

Fältanteckningar (i författarens ägo).
 NorrbottensKuriren: <http://www.kuriren.nu/nyheter/default.aspx?articleid=6431310>.
 Stadium: http://www.e-magin.se/v5/viewer/files/viewer_s.aspx?gKey=2206zqg1&gInitPage=1.
 SubXX: <http://subxx.se>.

Tjejmarathon: <http://tjejmarathon.wordpress.com>.
 Tjejmilen: www.tjejmilen.se.
 Tjevasan: <http://www.vasaloppet.se/wps/wcm/connect/se/vasaloppet/start/loppen/vintervecka/tjevasan.html>.
 Tjevjättern: <http://www.vattnrundn.se/Default.aspx?module=4&content=2&fwsite=1&lang=SV>.
 Våruset: www.varruset.se.

REFERENSER

- Ambjörnsson, Fanny, 2011. *Rosa: den farliga färgen*. Stockholm: Ordfront.
- Butler, Judith, 1990. *Gender Trouble*. New York & London: Routledge.
- Dworkin, Shari L. & Wachs, Faye Linda, 2009. *Body Panic: Gender, Health and the Selling of Fitness*. New York & London: New York University Press.
- Ehn, Billy & Löfgren, Orvar, 1982. *Kulturanalys*. Malmö: Gleerups.
- Geertz, Clifford, 1991 (1973). ”Tjock beskrivning: För en tolkande kulturteori”, i *Häftan för kritiska studier* nr 3.
- Henderson, Karla A., 1995. ”Feministisk forskning synliggör kvinnors fritid”, i *Fria val? Om kön, makt och fritid*. Delbetänkande från fritidsutredningen. SOU 1995:145. Stockholm: Fritzes.
- Jørgensen Winther, Marianne & Phillips, Louise, 2000. *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur.
- Laclau, Ernesto & Mouffe, Chantal, 1985. *Hege-mony & Socialist Strategy: Towards a Radical Democratic Politics*. London: Verso.
- Laclau, Ernesto, 1990. *New Reflections on the Revolutions of Our Time*. London: Verso.
- Nordberg, Marie, 2005. *Jämställdhetens spjutspets? Manliga arbetstagare i kvinnoyrken, jämställdhet, maskulinitet, femininitet och heteronormativitet*. Diss. Göteborg: Arkipelag.
- Rose, Nikolas & Novas, Carlos, 2005. ”Biological Citizenship”, in Ong, Aihwa & Collier, Stephen (eds.), *Global Assemblages: Technology, Politics and Ethics as Anthropological Problems*. Oxford: Blackwell.
- Rosenberg, Tiina, 2003. *Queerfeministisk agenda*. Stockholm: Atlas.

SUMMARY

*What do "tjejlopp" do?
Discourse Theoretical Perspectives
on Sports Races for Women
(Vad gör tjejlopp?
Diskursteoretiska perspektiv
på motionslopp för kvinnor)*

This article is based on empirical materials from a recently initiated study of women-only sports races/events, so-called *tjejlopp*, in Sweden. In the article, the discourse theoretical concepts *constitutive outside* and *articulation* (Laclau & Mouffe 1985), are used to discuss the meanings and consequences of the *tjejlopp* phenomenon, and the "tjej"

(girl) as a subject position in exercise sport in general. The social and political consequences of the various articulations related to the women-only races are discussed. In addition, the article addresses issues of methodology and reflexivity and how ethnological and discourse theoretical approaches can be combined in order to strengthen and develop both scientific traditions.

Keywords: women-only events, sports races, thick description, articulation, constitutive outside.

Karin S. Lindelöf, Ph.D in Ethnology, Assistant Professor at the Department of Cultural Anthropology and Ethnology, and Research Fellow at the Centre for Gender Research, Uppsala University, Uppsala, Sweden.